

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 1, ročník 14., vydané v marci 2026

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Wrocław. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

prof. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

PhDr. Veronika Kmetóny Gazdová, PhD. (Inštitút edukológie a sociálnej práce, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

Mgr. Monika Šavelová, PhD. (Katedra translitológie, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

doc. Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSS UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

KONKURENČNÁ POZÍCIA POLNOHOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V POROVNANÍ S KRAJINAMI EURÓPSKEJ ÚNIE

COMPETITIVE POSITION OF AGRICULTURE IN THE SLOVAK REPUBLIC
COMPARED WITH EUROPEAN UNION COUNTRIES

Elena Širá¹

Autorka pôsobí ako docent na Katedre ekonómie a ekonomiky, Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity. Vo svojom výskume sa zameriava na oblasť konkurencieschopnosti, najmä so zameraním na celkovú konkurencieschopnosť krajiny, tiež aj v oblasti digitalizácie ako aj udržateľnosti. Skúma vplyvy rôznych hodnotení konkurencieschopnosti ako aj trendy posledných rokov a ich prienik do týchto hodnotení.

The author works as an associate professor at the Department of Economics and Economy, Faculty of Management and Business University of Prešov. Her research focuses on the area of competitiveness, especially with a focus on the overall competitiveness of a country, also in the areas of digitalization and sustainability. She examines the impacts of various competitiveness assessments as well as trends in recent years and their penetration into these assessments.

Abstract

Agriculture is an essential sector of every country. However, in recent decades, its share in the country's economy has been gradually decreasing. However, the role of agriculture is indispensable. In the article, we examined how the development of this sector has changed across EU countries over a period of 10 years. For the analysis, we selected only some indicators with which we wanted to indicate the given state. Based on the development within the framework of Utilized Agricultural Land and Government Support for Agricultural Research and Development, we identified greater or lesser differences between countries. These differences result both from the historical context and focus of the given economies, and from the peculiarities of the reliefs of the given countries. The analyses confirmed that the European agricultural area is defined by three large countries, France, Spain and Germany. Slovakia has large gaps in some areas, especially regarding the support of agricultural research and development.

Key words: agriculture, Slovak republic, European Union

¹ Adresa pracoviska: doc. Ing. Elena Širá, PhD., Katedra ekonómie a ekonomiky, Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu, Prešovská univerzita, Konštantínova ul. 16, 080 01 Prešov
E-mail: elena.sira@unipo.sk

Abstrakt

Poľnohospodárstvo tvorí podstatné odvetvie každej krajiny. V posledných desaťročiach sa však jeho podiel na ekonomike krajiny postupne znižuje. Avšak úloha poľnohospodárstva je nepostrádateľná. V príspevku sme skúmali, ako sa v období 10 rokov mení vývoj tohto odvetvia naprieč krajinami EÚ. Pre analýzu sme si vystali len niektoré ukazovatele, ktorými sme chceli daný stav naznačiť. Na základe vývoja v rámci Využívanej poľnohospodárskej pôdy a Vládnej podpory poľnohospodárskeho výskumu a vývoja sme identifikovali väčšie či menšie rozdiely medzi krajinami. Tieto rozdiely plynú jednak aj z historického kontextu a zamerania daných ekonomík, a jednak aj zo zvláštností reliéfov daných krajín. Analýzy potvrdili, že európsky poľnohospodársky priestor je definovaný tromi veľkými krajinami, Francúzskom, Španielskom a Nemeckom. Slovensko má v niektorých oblastiach, najmä čo sa týka podpory poľnohospodárskeho výskumu a vývoja veľké medzery.

Kľúčové slová: poľnohospodárstvo, Slovenská republika, Európska únia

Úvod

V turbulentnom globálnom ekonomickom prostredí sa úloha poľnohospodárstva prehodnocuje a spochybňuje sa jej rozšírenejší charakter. Nová úloha sa líši od tradičnej úlohy poskytovateľa primárnych vstupov, potravín, príjmov a zamestnanosti a zahŕňa zabezpečenie kvality a bezpečnosti potravín, ochranu životného prostredia, integrovaný rozvoj vidieka a ochranu sociálnej štruktúry a súdržnosti vidieckych oblastí.

Poľnohospodárstvo má jedinečné charakteristiky a nemožno ho vnímať a hodnotiť iba na základe absolútnych finančných charakteristík. Poľnohospodárstvo je sektor s jedinečnými charakteristikami, ktorý nemožno regulovať iba trhovými princípmi, pretože jeho problémy sú ovplyvnené štruktúrnymi charakteristikami globálnych trhov a deformáciami trhu v dôsledku intervenčných politík (Loizou a kol. 2019).

Teoretické východiská

Slovenské poľnohospodárstvo prešlo od vstupu do EÚ v roku 2004 výraznými zmenami. Hoci jeho podiel na HDP nie je dominantný, z hľadiska krajinotvorby, zamestnanosti na vidieku a potravinovej bezpečnosti je nenahraditeľné.

Poľnohospodárstvo na Slovensku je ovplyvnené najmä rozmanitým reliéfom – od úrodných nížin na juhu až po horské oblasti na severe. Rozloha Slovenskej republiky je 4 903 407 ha, pričom poľnohospodárska pôda tvorí 46,4 % a lesy pokrývajú 41,3 % tejto plochy. Približne 5 % poľnohospodárskej pôdy je venovaných sedom, záhradám, viniciam a chmeľniciam. Územie Slovenska sa nachádza v nadmorskej výške od 94 do 2 655 m. V týchto rôznych nadmorských výškach s výškovým rozdielom 2 561 m sa striedajú hory s kotlinami, nížinami, pahorkatinami a vrchovinami. Z európskeho hľadiska má Slovensko charakter podhorskej až horskej krajiny. Všetky regióny NUTS III na Slovensku sú diverzifikované a vyznačujú sa kombináciou nížin a hôr. Najproduktívnejšia poľnohospodárska pôda sa nachádza na juhozápadnom a juhovýchodnom Slovensku, pretože je tu vyšší podiel nížin ako vrchovín s vysokokvalitnou poľnohospodárskou pôdou (Lazíková a kol. 2021). Na poľnohospodárske účely je využívaných 49 % pôdneho fondu, z toho orná pôda zaberá 59 %.

Pestovanie plodín je závislé na klimatických a pôdnych podmienkach, ktoré významnou mierou ovplyvňujú ich produkčné a ekonomické predpoklady (Némethová a kol. 2017). Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je približne 2,4 milióna hektárov. Najcennejšia je orná pôda, ktorá tvorí zhruba 60 % z tohto celku. Sektor je silne závislý od dotácií. To viedlo k orientácii na plodiny, ktoré sa ľahko obhospodarujú na veľkých plochách. Avšak dlhodobým problémom je, že Slovensko viac potravín dováža, než vyváža. Vyvážame suroviny a zároveň dovážame spracované výrobky s pridanou hodnotou.

Podnebie je zjednodušene povedané charakteristický poveternostný režim v danej oblasti. Pre viacero meteorologických prvkov (teplota, atmosférické zrážky, tlak vzduchu, prúdenie vzduchu, smer a rýchlosť vetra, snehová pokrývka atď.) sa hodnotia ich štatistické charakteristiky (priemery, extrémne teploty, denné a ročné chody, variabilita, počet dní atď.) počas dlhšieho obdobia, zvyčajne najmenej 30 rokov. Zmena klímy zahŕňajú zmenenú slnečnú aktivitu a ďalšie astronomické faktory, sopečné erupcie, zmeny v oceánskej cirkulácii atď. Zmena klímy je len časťou všetkých zmien klímy spôsobených človekom zmenou skleníkového efektu atmosféry (Varga 2021).

V posledných rokoch našich poľnohospodárov trápia aj výkyvy počasia počas vegetačného obdobia, silné privalové dažde, búrky a krupobitie, alebo naopak nedostatok zrážok, čo znižuje hektárové výnosy a kvalitu plodín. Vieme, že zmena klímy môže mať veľký vplyv na ľudský život, preto je obzvlášť dôležité poznať jej pravdepodobný vplyv z hľadiska kvality aj kvantity. Zmena klímy, u ktorej sa očakáva aj zmena súčasného charakteru prúdenia v atmosfére nad územím, môže výrazne ovplyvniť typický charakter klimatických podmienok na našom území a následne výrazne ovplyvniť aj poľnohospodársky sektor (Hultgren a kol. 2025).

Tak ako väčšina krajín sveta, aj na Slovensku sa poľnohospodárstvo delí na dve základné zložky, rastlinnú a živočíšnu, pričom v súčasnosti je dominantná rastlinná výroba. Prevažuje pšenica a jačmeň, ktoré sú pestované najmä na Podunajskej a Východoslovenskej nížine. V poslednom období je badať výrazný nárast plochy repky olejnej a slnečnice kvôli energetickému využitiu a odbytu. Do skupiny špeciálnej rastlinnej výroby môžeme v prípade Slovenska zahrnúť vinohradníctvo (Malokarpatská, Tokajská oblasť), ovocinárstvo a pestovanie zeleniny. Tu však Slovensko dlhodobo stráca sebestačnosť.

Vývoj poľnohospodárstva v slovenskej ekonomike za posledných 10 rokov možno charakterizovať ako obdobie stagnácie podielu na HDP pri súčasnom poklese zamestnanosti a narastajúcej závislosti od dotačných mechanizmov. Hoci nominálna hodnota produkcie mierne rástla, význam sektora v rámci celého národného hospodárstva zostáva nízky a stabilizovaný na úrovni okolo 2 %. Podiel poľnohospodárstva na tvorbe HDP sa v poslednom desaťročí pohyboval v úzkom pásme medzi 1,5 % a 2,6 %. V roku 2014 dosiahol sektor jednu z najvyšších hodnôt za posledné obdobie (cca 2,6 %), čo bolo spôsobené mimoriadne priaznivým rokom pre rastlinnú výrobu. Následne sa podiel ustálil na úrovni okolo 2,0 % (Chrastinová, Burianová 2009). Sektor rástol pomalšie než priemysel alebo služby, čo prirodzene udržiavalo jeho relatívny význam na nízkej úrovni. Rok 2023 bol špecifický vysokými cenami komodít, čo dočasne zvýšilo nominálnu pridanú hodnotu, no rok 2024 naznačuje miernu korekciu smerom nadol.

Kým podiel na HDP je relatívne stabilný, počet ľudí pracujúcich v poľnohospodárstve dlhodobo klesá. Pred transformáciou v roku 1989 sa poľnohospodárstvo vyznačovalo vysokým počtom zamestnancov, napr. v roku 1990 pracovalo v poľnohospodárstve Slovenska 301,5 tisíca zamestnancov (12,3 % na celkovej zamestnanosti). Znižovanie pracovných síl v poľnohospodárstve Slovenska pretrvávalo i v čase jeho začleňovania do EÚ. Pri začlenení sa Slovenska do EÚ v roku 2004 pracovalo v poľnohospodárstve 59,4 tisíca pracovníkov (2,2 % zamestnanosti). Do roku 2014 sa tento stav znížil takmer o polovicu oproti roku 2004 (Némethová a kol. 2017). Za posledných 10 rokov klesol podiel zamestnanosti v agrosektore z približne 3,2 % na súčasných cca 2,4 %. Jednou z príčin môže byť aj modernizácia strojového parku a digitalizácia, ktoré znižujú potrebu ľudskej práce. Priemerná mzda v poľnohospodárstve dlhodobo dosahuje len približne 75 – 80 % priemernej mzdy v celom hospodárstve SR, čo odrádza mladých ľudí.

Vstupom SR do Európskej únie v roku 2004 sa poľnohospodárstvo Slovenska začalo prispôsobovať Spoločnej poľnohospodárskej politike EÚ a podmienkam spoločného európskeho trhu. Na jednej strane slovenské poľnohospodárstvo by malo byť konkurencieschopné v spoločnom trhovom priestore štátov EÚ, no na druhej strane nie sú rovnaké podmienky hospodárenia vo všetkých štátoch EÚ. To sa prejavuje najmä v nižších dotáciách zo strany EÚ v nových členských štátoch v porovnaní s ostatnými starými členskými štátmi (Némethová a kol. 2017).

Poľnohospodárska pôda je obmedzený prírodný zdroj a čoraz cennejšie ekonomické aktívum. Je základnou súčasťou národnej suverenity. Poľnohospodársku pôdu nemožno ponechať len na trhové zákony, pretože ponuka pôdy nereaguje na ceny ako bežný tovar. Preto je trh s poľnohospodárskou pôdou predmetom významných politických zásahov súvisiacich s reguláciou vlastníctva alebo držby, dotačnou politikou a environmentálnymi reguláciami. Regulácia pôdy má zásadný vplyv na hospodársky rozvoj, najmä v agrárnych spoločnostiach, a naďalej ovplyvňuje efektívnosť vidieckeho hospodárstva, keď sa ekonomiky ďalej rozvíjajú (Lazíková a kol. 2021).

Na Slovensku sa trh s poľnohospodárskou pôdou rozvíjal od roku 2000. Trhy s pôdou boli silne ovplyvnené vstupom do EÚ, pretože keď nové členské štáty pristúpili k EÚ, poľnohospodárske dotácie sa výrazne zvýšili a boli aspoň čiastočne kapitalizované do cien pôdy. Navyše, pred vstupom do EÚ sa mnohé nové členské štáty obávali, že keď otvoria svoje trhy a integrujú sa do jednotného trhu EÚ, farmári z bývalých členských štátov EÚ-15 budú mať prospech z príležitosti kúpiť si lacnú poľnohospodársku pôdu v nových členských štátoch, čím vytlačia všetky investičné príležitosti pre miestnych farmárov (Lazíková a kol. 2021).

Poľnohospodársky sektor zohráva strategickú úlohu pri zlepšovaní dostupnosti potravín a dosahovaní potravinovej bezpečnosti. Hoci panuje všeobecná zhoda v očakávanom zvýšení globálneho dopytu po potravinách v nasledujúcich desaťročiach, existuje neistota ohľadom schopnosti globálneho poľnohospodárstva uspokojiť tento dopyt prostredníctvom rozšírenia dodávok potravín. Lepšie zásobovanie potravinami zabezpečené zvýšením produktivity poľnohospodárstva a rozšírením rozsahu využívania poľnohospodárskej pôdy sa javí ako možná metóda na odstránenie hladu. To poukazuje na potrebu rozšíriť investície do poľnohospodárskeho výskumu s cieľom zvýšiť produktivitu poľnohospodárskej produkcie na

jednotku pôdy a na poľnohospodárskeho pracovníka. Je potrebné zamerať sa na investície, ktoré posunú poľnohospodárstvo smerom k vyššej produktivite bez vážneho zhoršovania životného prostredia. Na podporu týchto procesov, odstránenie technologických medzier a prekonanie znalostných bariér by sa mal zvýšiť objem financií na výskum a vývoj zacielený na oblasť poľnohospodárstva (Pawlak, Kołodziejczak 2020).

Metodologické východiská skúmanej problematiky

Cieľom príspevku je poukázať na dôležitosť a podiel poľnohospodárstva v rámci ekonomiky krajín Európskej Únie. Na to, aby si poľnohospodárstvo zachovalo svoju dôležitú úlohu aj do ďalších rokov je potrebné venovať mu patričnú pozornosť, podporu, aj čo sa výskumu a vývoja nových zlepšovaniu týka. Je nespochybniteľné, že poľnohospodárstvo má kľúčovú úlohu pri výžive obyvateľstva a preto je nutné brať v úvahu najnovšie trendy a poznatky z oblasti výživy.

Na zhodnotenie pozície poľnohospodárstva naprieč krajinami sme si vybrali ukazovatele príznačné pre toto odvetvie.

ukazovateľ	jednotka	zdroj	obdobie
Využívaná poľnohospodárska pôda	hektár	Eurostat	2010 – 2020 (2023*) Každé 3 roky
	Index 2020/2010		
Vládna podpora poľnohospodárskeho výskumu a vývoja	€na obyv.	Eurostat	2014 - 2023

*Poznámky: * neúplné dáta za skúmanú vzorku krajín*

Tabuľka 1 - Prehľad vybraných ukazovateľov

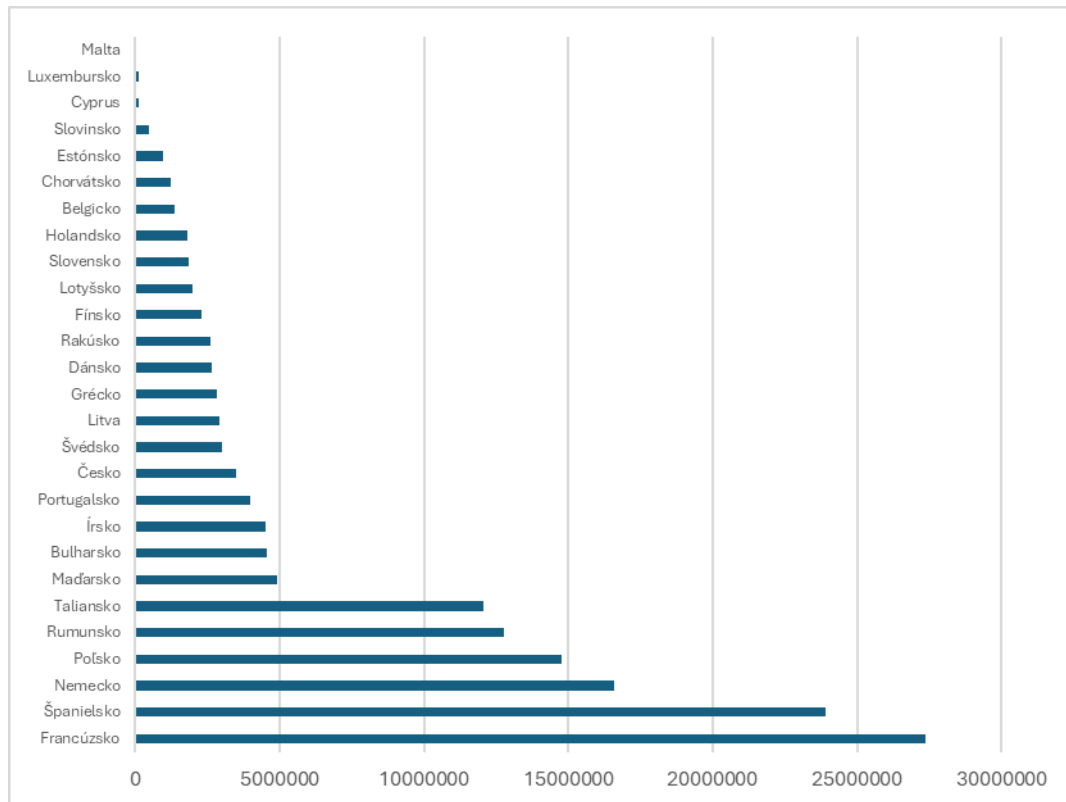
Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroje dát pre analýzy boli prevzaté z Eurostatu. Analýzám boli podrobené všetky členské krajiny Európskej únie. Výsledky boli spracované v priložených grafoch.

Výsledky a diskusia

Prehľad o využívanej poľnohospodárskej pôde v hektároch v jednotlivých krajinách Európskej únie za rok 2020 uvádza graf 1. Pracovali sme s údajmi za rok 2020 z dôvodu nedostupnosti údajov pre všetky krajiny za rok 2023. Tento ukazovateľ nie je vyhodnocovaný každý rok.

Údaje zachytávajú rozlohu pôdy, ktorá je aktívne využívaná na rastlinnú výrobu alebo pastvu. Z grafu je jasná dominancia veľkých krajín ako Francúzsko, Španielsko a Nemecko. Tie tvoria veľkú trojku. Samotné Francúzsko obhospodaruje viac ako 27 miliónov hektárov. S rozlohou 1 862 650 ha sa Slovensko nachádza v dolnej polovici tabuľky (19. miesto zo zobrazených krajín). Máme podobnú výmeru ako Holandsko alebo Lotyšsko, hoci Holandsko má výrazne vyššiu intenzitu produkcie. Slovensko so svojimi 1,86 mil. ha patrí k menším agrárnym krajinám EÚ. Zaujímavé je porovnanie s Českom (3,49 mil. ha), ktoré má takmer dvojnásobnú výmeru pôdy, čo odráža nielen rozlohu štátu, ale aj odlišnú štruktúru krajiny a historické delenie pôdy.

Graf 1 - Prehľad o využívanej poľnohospodárskej pôde v hektároch
Zdroj: vlastné spracovanie

Analyzované krajiny sa v rámci indexu zmeny vo využívaní poľnohospodárskej pôdy veľmi nelíšili. Najvyšší nárast v celom zozname, o viac ako 13 % bol v prípade Cypru. Výrazný posun vpred o takmer 10 % dosiahlo Lotyšsko. Najsilnejší rast v rámci krajín V4 krajín dosiahlo Maďarsko. Väčšina krajín EÚ sa drží v okolí základnej hladiny 100, čo znamená relatívnu stabilitu s miernym zlepšením. Niektoré krajiny v roku 2020 nedosahovali ani úroveň z roku 2010. Výrazné výkyvy boli len v Grécku. Škandinávské krajiny Fínsko, Švédsko aj Dánsko vykazujú mierne zhoršenie stavu oproti roku 2010.

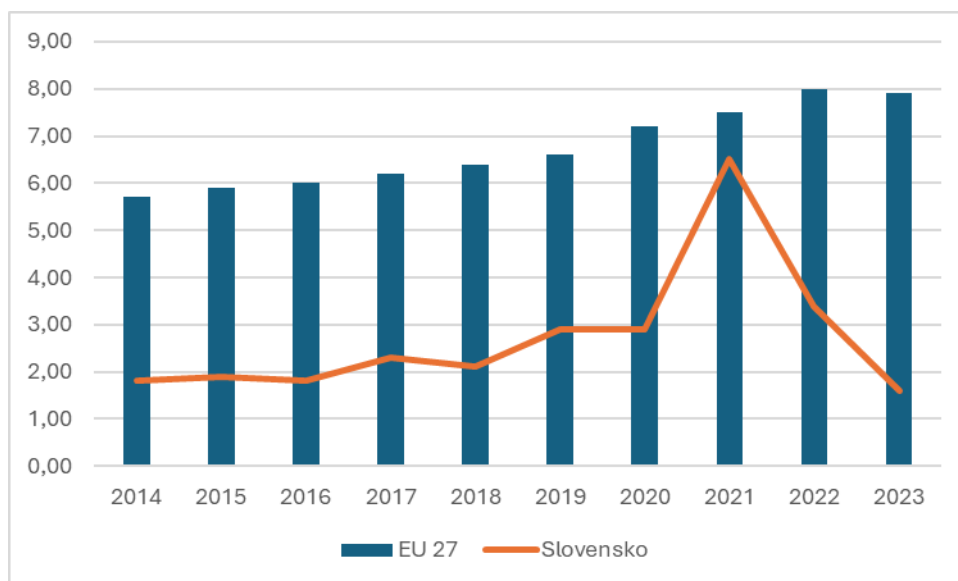
Dáta ukazujú, že zatiaľ čo Pobaltie a južné štáty ako Cyprus či Portugalsko dokázali za 10 rokov svoje ukazovatele výrazne zlepšiť, tradičné západné mocnosti a Škandinávia skôr stagnovali alebo mierne klesali.

Graf 2 - Index zmeny I₂₀₂₀₋₂₀₁₀ o využívanej poľnohospodárskej pôde v hektároch
Zdroj: vlastné spracovanie

Porovnanie vládnych výdavkov na poľnohospodárstvo vyjadrených v eurách na obyvateľa medzi Slovenskom a priemerom EÚ 27 v období rokov 2014 až 2023 je uvedené v grafe 3.

Priemerné vládne výdavky v rámci EÚ vykazujú stabilný a kontinuálny rast. Zatiaľ čo v roku 2014 sa pohybovali pod úrovňou 6,00 € na obyvateľa, do roku 2022 narástli na približne 8,00 €. Slovenská krivka vykazuje v porovnaní s priemerom EÚ výrazné anomálie a nestabilitu. Počas takmer celého sledovaného obdobia, okrem roku 2021 boli vládne výdavky Slovenska na poľnohospodárstvo výrazne nižšie ako priemer EÚ 27. Väčšinu času sa pohybovali v pásme medzi 2,00 € a 3,00 € na obyvateľa. V roku 2021 došlo k prudkému, jednorazovému nárastu na úroveň približne 6,50 € na obyvateľa. Tento skok pravdepodobne súvisí s mimoriadnymi dotáciami, pandemickými kompenzáciami alebo dobiehaním čerpania fondov, nie však so systémovou zmenou, keďže hneď nasledujúci rok nastal prepád. V roku 2023 sa slovenské výdavky prepadli na historické minimum v sledovanom období, pod 2,00 €, zatiaľ čo priemer EÚ zostáva na vysokých úrovniach cca 8,00 €. Celkovo, Slovensko v roku 2023 vynakladá na poľnohospodárstvo v prepočte na obyvateľa zhruba 4-krát menej financií než je priemer EÚ.

Graf 3 - Vládna podpora poľnohospodárskeho výskumu a vývoja
Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Analýza potvrdzuje, že európsky poľnohospodársky priestor je definovaný tromi veľkými krajinami, Francúzskom, Španielskom a Nemeckom, pričom samotné Francúzsko s viac ako 27 mil. ha dominuje trhu. S výmerou 1,86 mil. ha sa Slovensko radí k menším agrárnym krajinám, pričom dosahuje 19. miesto podľa veľkosti. Čo ej aj vzhľadom na rozlohu krajiny predpokladané.

Index zmeny 2020/2010 ukazuje, že Slovensko si udržalo stabilnú rozlohu využívanej pôdy, čím sa radí k väčšine krajín EÚ, ktoré vykazujú stagnáciu alebo len mierne zlepšenie. Najväčší nárast aktívne využívanej pôdy zaznamenal Cyprus a Lotyšsko. Tradičné mocnosti a škandinávské krajiny zaznamenali v sledovanom desaťročí mierny pokles, zatiaľ čo extrémne výkyvy boli zaznamenané v Grécku.

Zatiaľ čo priemer EÚ v investíciách na obyvateľa stabilne rastie (z 6 € na cca 8 €), podpora na Slovensku je dlhodobo poddimenzovaná a nestabilná. Slovensko v roku 2023 kleslo na historické minimum (pod 2 € na obyvateľa), čo predstavuje 4-krát menej financií v porovnaní s priemerom EÚ. Prudký nárast výdavkov v SR v roku 2021 (na 6,50 €) bol len jednorazovým výkyvom, po ktorom nasledoval opätovný prepád, čo naznačuje chýbajúcu dlhodobú koncepciu financovania výskumu a vývoja v agrosektore.

Slovensko si síce udržiava stabilnú rozlohu poľnohospodárskej pôdy, no v oblasti vládnej podpory a investícií do modernizácie výrazne zaostáva za európskym priemerom. Tento investičný dlh môže v budúcnosti negatívne ovplyvniť konkurencieschopnosť slovenského poľnohospodárstva.

*Tento článok odporúča na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:
doc. Ing. Mariana Dubravská, PhD.*

Tento príspevok je čiastkovým výstupom riešeného grantu VEGA 1/0461/23 - Potenciál výrobných faktorov pri dosahovaní konkurencieschopnosti poľnohospodárskych subjektov v súčasnom podnikateľskom prostredí Slovenskej republiky

Použitá literatúra

1. Eurostat, 2026. [online]. [cit. 27. januára 2026]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
2. HULTGREN, A., CARLETON, T., DELGADO, M., GERGEL, D. R., Greenstone, M., HOUSER, T., ... & J. YUAN, 2025. Impacts of climate change on global agriculture accounting for adaptation. *Nature*, 642(8068), 644-652.
3. CHRASTINOVÁ, Z., & V. BURIANOVÁ, 2009. Economic development in Slovak agriculture. *Agricultural Economics*, 55(2), 67-76.
4. LAZÍKOVÁ, J., RUMANOVSKÁ, E., TAKÁČ, I., PRUS, P., & A. FEHÉR, 2021. Regional differences of agricultural land market in Slovakia: A challenge for sustainable agriculture. *Agriculture*, 11(4), 353.
5. LOIZOU, E., KARELAKIS, C., GALANOPOULOS, K., & K. MATTAS, 2019. The role of agriculture as a development tool for a regional economy. *Agricultural systems*, 173, 482-490.
6. NÉMETHOVÁ, J., DUBCOVÁ, A., & H. KRAMÁREKOVÁ, 2017. Poľnohospodárstvo Slovenska v rokoch 2002–2014 a jeho regionálne diferenciacie. *Geografický časopis*, 69(3), 281-298.
7. PAWLAK, K., & M. KOŁODZIEJCZAK, 2020. The role of agriculture in ensuring food security in developing countries: Considerations in the context of the problem of sustainable food production. *Sustainability*, 12(13), 5488.
8. VARGA, A., 2021. Climate change and its impact on agriculture. *Acta Horticulturae et Regiotecturae*, 24(s1), 50-57.

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189